

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2586

Vragen van het lid **De Wit** (SP) aan de minister van Justitie over *de overlastdonatie aan winkeliers*. (Ingezonden 10 april 2009)

1
Kunt u toelichting geven op het project overlastdonatie, waarbij winkeliers op heterdaad aangehouden verdachten van winkeldiefstal een vergoedingsbedrag van 151 euro in rekening kunnen brengen?¹ Kan na een pilot een causueel verband worden gevonden tussen een afname van winkeldiefstallen en het eisen van een overlastdonatie?²

2
Wat is de juridische grondslag voor de overlastdonatie van 151 euro? Hoe is men exact op dat bedrag gekomen? Is dit niet een vorm van eigenrichting die gemakkelijk tot misbruik kan leiden?

3
Wat is nu precies de procedure met een op heterdaad aangehouden winkeldief? Komt deze winkeldief altijd voor de rechter? Wat is dan precies de rol van de rechter ten aanzien van deze overlastdonatie?

4
Hoe verloopt het incasseren van de overlastdonatie op papier? Wat zijn tot dusver de ervaringen hiermee?

5
Wat gebeurt er wanneer de schade hoger is dan 151 euro? Moet er dan een tweede vordering worden ingediend of wordt dat in het kader van de strafprocedure opgelost?

6
Wat gebeurt er wanneer de aangehouden persoon ontkent en bijvoorbeeld wordt vrijgesproken? Komt dan ook de grond voor deze overlastdonatie te vervallen?

¹ Kamerstuk 28 684, nr. 192.

² De Telegraaf, 8 april 2009: «Groningse winkeliers pakken diefstal zelf aan». http://www.telegraaf.nl/binnenland/3668297/_Groningse_aanpak_winkeldieven_werkt_.html

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **Albayrak** (Justitie) (ontvangen 11 mei 2009)

1
Overlastdonatie staat voor de vergoeding die een winkelier in een civiele procedure in rekening brengt bij een op heterdaad aangehouden verdachte van winkeldiefstal. De vergoeding compenseert de indirecte schade die de winkelier lijdt ten gevolge van het tijdsbeslag dat op hem gelegd wordt door het aanhouden van een winkeldief. Een

voor dat doel opgerichte Stichting Overlastdonatie zorgt voor de inning van het bedrag. Uit een evaluatie van het pilotproject dat in 2006 in Amsterdam is gehouden, kan worden afgeleid dat van overlastdonatie een positief effect op het aantal winkeldiefstallen uitgaat. In het derde convenant Aanpak Winkelcriminaliteit dat in november 2008 is ondertekend, is afgesproken dat overlastdonatie in een aantal winkelgebieden in de gemeente Utrecht zal worden geïmplementeerd. Het Wetenschappelijk Onderzoek en Documentatiecentrum van het ministerie van Justitie voert hiervan een evaluatie uit, waarvan de resultaten medio 2010 beschikbaar zullen komen.

2
De onrechtmatige daad BW 6:162 biedt de mogelijkheid de indirecte schade die die tengevolge van de aanhouding na winkeldiefstal is ontstaan te verhalen op de dader. In overleg tussen de partijen die betrokken waren bij de pilot in Amsterdam is een gemiddeld schadebedrag berekend van 151 euro, gebaseerd op de tijd die een winkelier en/of zijn medewerkers nodig hebben voor de aanhouding en de administratieve afwikkeling daarvan. Een winkelier die meewerkt

aan overlastdonatie conformeert zich aan de procedure en de voorwaarden die worden gesteld. Naast de aanhouding en het doen van aangifte wordt van de winkelier geëist dat hij voldoet aan prestatie-eisen uit het Keurmerk Veilig Ondernemen.

3 en 4

Na aanhouding vult de winkelier het landelijke aangifteformulier winkeldiefstal in alsmede de aansprakelijkheidsstelling overlastdonatie. De verdachte krijgt het origineel, de politie, de winkelier en de Stichting Overlastdonatie krijgen elk een afschrift. De politie voegt het afschrift bij het dossier. De Stichting Overlastdonatie verifieert na aanhouding en voorgeleiding van de verdachte bij de hulpofficier van Justitie of er sprake is van een onrechtmatige daad. De politiesepts leiden niet tot incasso, alle overige afdoeningen (transactie, proces-verbaal, Halt afdoening) wel. Wanneer betaling uitblijft, wordt tweemaal een herinneringsbrief gezonden. Hierna wordt de vordering in handen gelegd van een incassobureau. Ruim de helft van de debiteuren betaalt binnen 6 weken. Uiteindelijk blijkt meer dan 75% de vordering te voldoen.

5

De ondernemer stemt door deelname aan overlastdonatie in met een bedrag van 151 euro voor de indirecte schade. Indien er daarnaast sprake is van directe schade, dan kan de ondernemer deze op de aansprakelijkheidsstelling vermelden. De stichting vordert dan dit bedrag op dezelfde wijze als het bedrag voor overlastdonatie.

6

De hulpofficier van Justitie toetst of er sprake is van een onrechtmatige daad, wat niet alleen afhankelijk is van een bekentenis van de verdachte. Een verdachte die na betaling van de overlastdonatie wordt vrijgesproken, krijgt het bedrag terug.